

Etusijamenettelyn ohjeistusluonnos ja kevennetty ei merkittävää haittaa –selvitys

12.12.2022

REFORM/SC2022/063

DO NO SIGNIFICANT HARM (DNSH) GUIDELINES FOR IMPLEMENTING THE GREEN TRANSITION IN FINLAND

The project is funded by the European Union via the Technical Support Instrument and is carried out in cooperation with the Directorate General for Structural Reform Support of the European Commission.

Yleistä ei merkittävää haittaa (DNSH) -periaatteesta

- Kesäkuussa 2020 annetun EU:n taksonomia-asetuksen (EU) 2020/852 tarkoitus on luoda yhtenäinen kriteeristö siihen, minkälaisia taloudellisia toimintoja pidetään ympäristön kannalta kestävinä.
- Kestävän taloudellisen toiminnon olisi edistettävä merkittävästi vähintään yhtä EU:n kuudesta ympäristötavoitteesta **eikä se saisi aiheuttaa merkittävää haittaa (Do no significant harm, DNSH) yhdellekään näistä tavoitteista.**
- DNSH–arviointeja edellytetään tällä hetkellä hankkeilta, joita rahoitetaan esimerkiksi EU:n elpymisvälineen (RRF, Recovery and Resilience Facility) kautta. Myös useat yksityiset rahoittajat edellyttävät sijoituskohteiltaan DNSH-kriteerien mukaisia arviointeja osana kohteiden EU:n taksonomian mukaisuuden osoittamista.

EU:n kuusi ympäristötavoitetta:

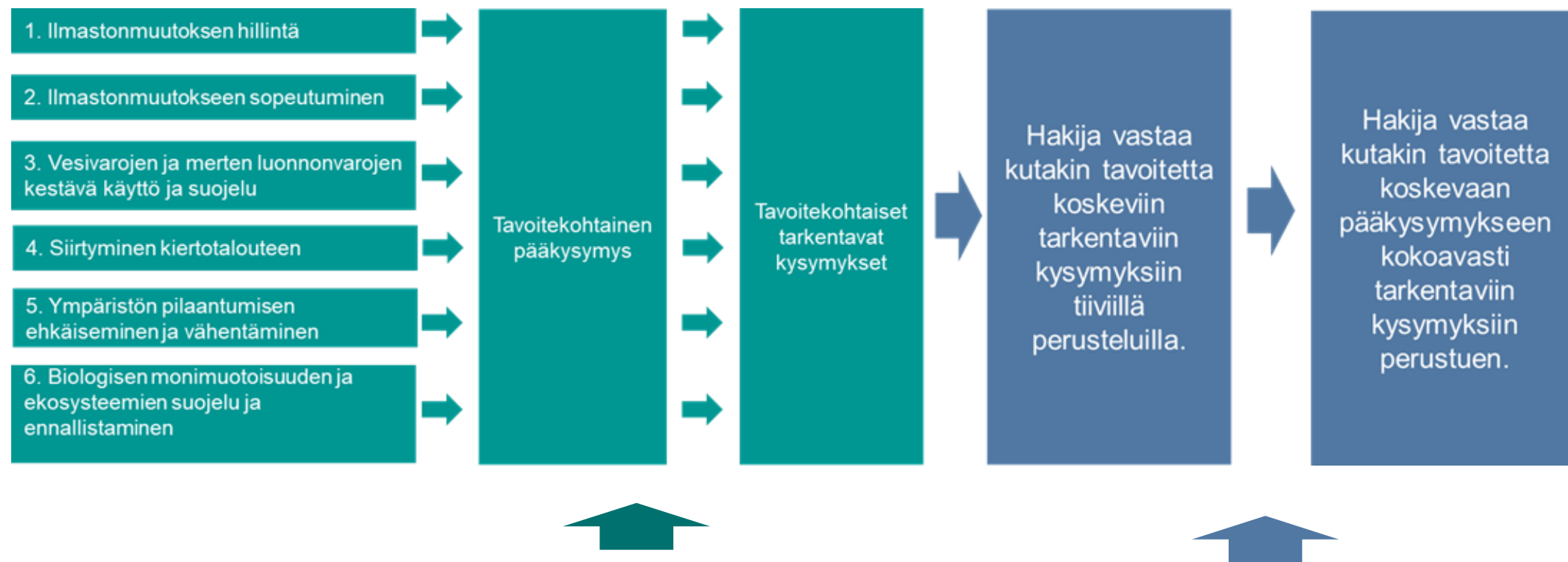
1. Ilmastonmuutoksen hillintä
2. Ilmastonmuutokseen sopeutuminen
3. Vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestävä käyttö ja suojele
4. Siirtyminen kiertotalouteen
5. Ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen
6. Biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojele ja ennallistaminen

DNSH kevennettynä menettelynä etusijaa haettaessa

- DNSH-selvitys toteutetaan **yksivaiheisena menettelynä ja perustuen yleispiirteiseen arviointiin**. Yleispiirteisellä DNSH-selvityksellä hakija osoittaa ottaneensa huomioon DNSH-periaatteen ja aluehallintovirasto arvioi selvityksen riittävyyden.
- DNSH-selvitykselle **ei aseteta minkään ympäristötavoitteen kohdalla haitan merkittävyyden raja-arvoja** (esimerkiksi raja-arvoja kasvihuonekaasupäästöille).
- AVI-käsittelylain 2 a §:n 1 momentin perusteella etusijamenettelyssä EU:n asetuksen 17 artiklan 2 kohta **(elinkaariarviointi) on jätetty ulkopuolelle**, joten DNSH-selvitys voi olla tältä osin suppeampi kuin muihin tarkoituksiin jo tehty DNSH-selvitys.
- Etusijamenettelyyn pyrkimisen yhteydessä ei sovelleta rahoitusinstrumenttien yhteydessä käytettyjä menettelyitä kuten erityistarkistuksia (esimerkiksi poissulkulistat).

Yhteenveto etusijamenettelyn DNSH-selvityksen rakenteesta

Vihreällä on merkitty selvitykseen pyydetyt asiat ja sinisellä hakijan toimittamat perustelut

DNSH-selvityksen kysymykset (1/2)

a) Ympäristötavoite	b) Ympäristötavoitetta koskeva pääkysymys	c) Esimerkkejä ympäristötavoitetta koskevista tarkentavista kysymyksistä
1) Ilmastomuutoksen hillintä	Onko hankkeella mahdollisia haitallisia vaikutuksia ilmastomuutoksen hillintään?	• Lisääkö hanke suoria kasvihuonekaasupäästöjä? • Heikentääkö hanke hiilinieluja ja/tai hiilivarastoja? • Edistääkö toiminta fossiilisten polttoaineiden käyttöä?
2) Ilmastomuutokseen sopeutuminen	Onko hankkeella mahdollisia haitallisia vaikutuksia ilmastomuutokseen sopeutumiselle?	• Lisääkö hanke tulva- tai kuivuusriskiä tai alttiutta sään ääri-ilmiöille? • Jokin muu haitallinen vaikutus? • Onko hankkeessa varauduttu sään ääri-ilmiöihin (olennaisilta osin)?
3) Vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestävä käyttö ja suojelu	Onko hankkeella mahdollisia haitallisia vaikutuksia vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestävään käyttöön ja suojeluun?	• Voiko hanke aiheuttaa muutoksia vedenlaatuun, vesieliöstöön, pohjaolosuhteisiin, virtauksiin, virtaamaan, vedenkorkeuteen tai vesistöpäästöihin, jotka voisivat aiheuttaa pinta- tai pohjavesien tilan heikentymistä (esimerkiksi lisätä ravinne-, metalli- tai kiintoainekuormituksen, heikentää kalojen elinolosuhteita tai levittää vieraslajeja)? • Lisääkö hanke lämpökuormitusta?

DNSH-selvityksen kysymykset (2/2)

a) Ympäristötavoite	b) Ympäristötavoitetta koskeva pääkysymys	c) Esimerkkejä ympäristötavoitetta koskevista tarkentavista kysymyksistä
4) Kiertotalous, mukaan lukien jätteen synnyn ehkäisy ja kierrätys	Onko hankkeella mahdollisia haitallisia vaikutuksia siirtymisessä kiertotalouteen?	• Lisääkö hanke luonnonvarojen käyttöönottoa? • Vaikeuttaako hanke tuotteiden tai materiaalien uudelleenkäyttöä tai lyhentääkö tuotteiden käyttöikää? • Vaikeuttaako hanke materiaalien kierrätystä? • Lisääkö hanke jätteiden loppusijoittamista tai polttamista (esim. lisääkö hanke syntyvän jätteen haitallisuutta)?
5) Ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen	Johtaako hanke esimerkiksi päästöjen lisääntymisen tai maankäytön muutoksen välityksellä ympäristön (maa, vesi, ilman laatu) tilan heikentymiseen?	• Lisääkö hanke ympäristön kemikalisoitumista? • Aiheutuuko hankkeesta merkittäviä haitallisten tai vaarallisten aineiden päästöjä? • Voivatko ympäristöriskit lisääntyä?
6) Biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelu ja ennallistaminen	Voiko hanke heikentää biologista monimuotoisuutta tai vaikeuttaa ekosysteemien suojelua ja/tai ennallistamista?	• Heikentääkö tai pirstooko hanke suojellun tai uhanalaisen luontotyypin esiintymiä tai heikentää niiden laatua? Pienentääkö hanke suojellun tai uhanalaisen luontotyypin esiintymän kokoa tai luontotyypin esiintymisaluetta? • Heikentääkö tai pirstooko hanke suojellun tai uhanalaisen lajin elinympäristöä tai heikentää sen laatua? • Pienentääkö hanke suojellun tai uhanalaisen lajin populaatiokokoa tai lajin esiintymisaluetta? • Vaikeuttaako hanke ekosysteemien suojelua ja ennallistamista? • Jokin muu biologista monimuotoisuutta heikentävä tai haitallinen vaikutus?

Hakija toimittaa selvityksen ja AVI arvioi selvityksen riittävyyden

- Perusteluja varten luodaan lomake hakijan täytettäväksi.
- Etusijamenettelyyn pääseminen edellyttää, että perustelusta käy ilmi, miksi toiminnalla ei ole ennakoitavissa olevaa vaikutusta tai vaikutus on merkityksetön, kun huomioon otetaan toiminnan luonne ja sen suorat vaikutukset.
- Mikäli haittaa syntyy jonkin ympäristötavoitteen osalta, tulee hakijan perustella, miksi haitta ei ole merkittävä. Perustelu voi sisältää esimerkiksi kuvauksen keinoista, joilla haitta minimoidaan.

Olemassa olevan hyödyntäminen

- Mikäli hakijalla on voimassa oleva ympäristölupa ja etusijaa haetaan merkityksiltään vähäiselle toiminnan muutokselle, voidaan lähtökohtaisesti katsoa, että DNSH-kelpoisuus täyttyy tavoitteiden 3 ja 5 osalta.
- Mikäli DNSH-arviointi kyseiselle toiminnolle/hankkeelle on jo tehty esim. rahoitushaun yhteydessä, sitä voidaan hyödyntää kokonaan tai osittain riippuen haettavan luvan ja haetun rahoituksen kohteena olleiden toimintojen vastaavuudesta.
- Hakija voi selvityksen toteuttamisessa hyödyntää aiempia hallinnon prosesseja ja niihin jo tehtyjä dokumentteja (esimerkiksi jo toimitetut ympäristölupahakemusasiakirjat).